

A HTMT HÍREI

Az Erdély Öröksége Alapítvány pályázati felhívása

A Magyar Tudományos Akadémia Köpeczi Béla akadémikus és felesége mint örökhagyók rendelkezése értelmében létrehozta az Erdély Öröksége Alapítványt. Az Alapítvány Kuratóriuma az örökhagyók szándéka szerint pályázatot hirdet Erdély történelmével, Erdélynek a magyarság történetében betöltött szerepével, történeti hagyományainak feltárásával foglalkozó, Magyarországon vagy Romániában élő, elsődlegesen magyar vagy magyar állampolgársággal is rendelkező, továbbá a magukat állampolgárságtól függetlenül magyarnak valló kutatók számára. [...] A pályázatok benyújtási határideje: 2022. március 25. 14 óra (magyarországi idő szerint)...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Átadták az Akadémiai Ifjúsági Díjakat

Huszonkét fiatal kutató vehette át a Magyar Tudományos Akadémia nagy hagyományú díját 2022. február 17-én az MTA Székházban. Az idén ötven éve alapított Akadémiai Ifjúsági Díjra tavaly – első alkalommal – a teljes magyar fiatal kutatói közösség pályázhatott: intézeti, egyetemi és közgyűjteményi kutatók egyaránt. A bölcsészet- és társadalomtudományok, valamint az élettudományok területéről hat-hat, a matematikai és természettudományok művelői közül pedig tíz fiatal kutató nyerte el az elismerést. [...] A matematikai és természettudományok művelői közül díjat kapott László Elemér, kárpátaljai származású kutató, a KMAT tagja, az Atommagkutató Intézet tudományos munkatársa „Környezeti izotópok időbeli és térbeli változásának modellezése” című pályamunkájáért...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kerekasztal-beszélgetéseket indít 2022-től a Kolozsvári Akadémiai Bizottság

Kerekasztal-beszélgetéseket indít 2022-től a Kolozsvári Akadémiai Bizottság, amelyben a tudományos kérdésekről, aktualitásokról beszélgetünk – közérthetően. Célunk az, hogy egy-egy szakterület képviselőinek segítségével a tudomány eredményeit közelebb vigyük a nagyközönséghez. Az első beszélgetésre 2022. március 17-én csütörtökön 18 órától kerül sor. A beszélgetés moderátora: Kása Zoltán matematikus, ny. egyetemi tanár, Meghívottak: Makó Zoltán a Sapientia EMTE egyetemi tanára, Szenkovits Ferenc a BBTE Matematika és Informatika Karának docense, az egyetemi csillagda igazgatója, illetve Szücs-Csillik Iharka tudományos kutató, a Román Akadémia Csillagászati Intézetének Kolozsvári Fiókjától. A téma: Csillagászat régen és ma...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Gellében szlovák osztályokat követelnek a betelepülők a falu vezetésétől

Meglepetésként érte Iván Lajost, Gelle község polgármesterét az a napokban kézhez kapott, tizenhat személy által aláírt petíció, amiben a szlovák szülők azt kérik, hogy a helyi magyar tanítási nyelvű alapiskolában és óvodában a 2022/2023-as tanévben nyissanak szlovák osztályokat, mert diszkriminálva érzik magukat. A faluvezető szerint a szlovák gyerekek iskolába járásra a közeli Dunaszerdahelyre hosszú évtizedek óta megoldott. A szlovák kisgyermek nagy része pedig a falu magyar óvodájába jár, és ott, a szülők elmondása szerint, jól érzik magukat. A községben működő magyar oktatási intézményekben jelenleg sem hely, sem kapacitás nincs arra, hogy bővítsenek. [...] A több mint 2100 lakosú Gellében a 2021-es népszámlálási adatok szerint 82 százalékos a magyarok aránya. A betelepülés az R7-es gyorsforgalmi út megépülése okán az utóbbi időben erőteljesebben beindult. Hogy az ide költöző szlovákok tudatosítják-e, magyar többségű községbe érkeznek, az már egy másik kérdés...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: Szaszák György publicista kötete

Megjelent Szaszák György kassai publicista, Akiket Kassa megérintett című könyve. A szerző 50 éves újságírói munkásságát összegző kiadvány a kassai polgárok és a városban élő és alkotó egyéniségek történeteit tárja az olvasó elé. Nagyinterjúk és riportok formájában örökíti meg azokat az őszinte vallomásokat és emberi kitérülkozásokat, amelyeket beszélgetőtársaiból Kassa váltott ki. [...] A videó riportban a kötetről a szerzővel beszélgettünk...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Videóbeszélgetés: Lehotai Aladár új kötettel készül

Lehotai Aladárt főleg a málenkij robottal kapcsolatos kutatása és könyve alapján ismerik. Laikusként kezdett a témával foglalkozni, több, mint 70 személy visszaemlékezését rögzítette, bejárta a donbaszi bányákat, légereket és rabtemetőket. Néhány éve megjelent könyve szakmai körökben és a széles közönségnél is komoly visszhangot keltett. Aladár most egy új könyvön dolgozik. Ezúttal első világháborús történeteket dolgoz fel. Saját dédszülei nyomát követve, rengeteg olasz hadszínteret bejárt...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Kétnyelvű felolvasó esttel emlékeztek meg a széppróza napjáról Pozsonyban

A Magyar Kultúra Napja után a Magyar Széppróza Napjáról is megemlékezett a Pozsonyi Liszt Intézet a Trepp független színházi platformmal együttműködve Pozsonyban egy kétnyelvű felolvasó est keretében. A pozsonyi irodalmi rendezvényen magyarul és szlovákul hallhattak magyar szerzők műveiből részleteket a felolvasó est résztvevői a Trepp színházi platform tagjainak: Csikmák Katalinnak, Melesky Kristófnak és Balla Barnabásnak az előadásában, akik Örkény István, Szerb Antal, Szabó Magda és Esterházy Péter egy-egy művéből olvastak fel részleteket magyarul és/vagy szlovákul. [...] A jelenleg hat tagot számláló Trepp független színházi platform 2021-ben alakult a Pozsonyi Színművészeti Főiskola magyar anyanyelvű hallgatóiból...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Nyolc témában írt ki pályázatokat a Petőfi Kulturális Ügynökség

A sikeres előző ciklusok után minden eddigit meghaladó éves kerettel, első körben több mint 60 millió forint összértékben hirdet pályázatokat a Petőfi Kulturális Ügynökség (PKÜ) a magyar nyelven született művek külföldi megjelenését és promócióját segítő. Az új kiírások a magyarországi és a külföldi szereplőkhöz egyaránt szólnak: a magyar tudományos műfordítók, szépirodalmi szerzők, irodalomárok mellett nemcsak a magyarországi kiadók és ügynökségek, hanem külföldi könyv- és folyóiratkiadók, valamint színházak, színtársulatok, illetve a magyar irodalmat idegen nyelvre fordítók is a megszólítottak között vannak. A pályakezdő és tapasztalt műfordítók ebben az évben is két külön kiírásra pályázhatnak: nem teljes műveket várnak tőlük, hanem olyan mintafordításokat, hosszabb részleteket, melyek segítségével könnyebb kiadót találni külföldön a fontos és számukra kedves klasszikus vagy kortárs magyar irodalmi műveknek...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Fejezetek Márai Sándor életéből

Grosschmid Géza kassai ügyvéd a csehszlovákiai magyar politikai élet meghatározó alakja. Gerinces, hajlíthatatlan ember. Amikor egyértelművé válik, hogy fiai közül Sándor és Géza is művészi pályára lép, a családi legendárium szerint azt mondja nekik: rendben, nem bánom, ha pojját csináltok magatokból, csak ne az én nevem alatt. Az egyikből író lesz (Márai Sándor), a másiktól filmrendező (Radányi Géza, a Valahol Európában című film rendezője). [...] Márainak már a középiskolában gondjai vannak, több gimnáziumba is beíratják (Kassán, Budapesten, Eperjesen), s bár az érettségit leteszi („egyszerű”, azaz elégséges minősítést kap). [...] A trianoni döntéssel, Kassa elvesztésével soha nem békél meg. Megütözköve olvassa a hírt, hogy a csehszlovák hatóságok leszedik Kassán a magyar utcátáblákat. „Az Orbán-torony nem magyar? A Kálvária-temető, ahol minden öregapám fekszik, nem magyar? Az utcát, ahol születtem, nem jelzik többé magyarul?...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Az idén 123 érettségiző jelentkezett az MNT tizenkettedik alkalommal megszervezett programjára

Szombaton megkezdődött a Magyar Nemzeti Tanács idej, több hónapos egyetemi felvételi felkészítő programja. A virtuális térben megtartott központi megnyitón De Negri Ibolya, a nemzeti tanács Végrehajtó Bizottságának tagja köszöntötte a leendő hallgatókat, valamint a felkészítő tanárokat. Ezt követően a Magyar Szónak nyilatkozva elmondta, hogy az MNT immár tizenkettedik alkalommal szervezi meg a felvételi felkészítőt, amelyik a tanács komplex felsőoktatási ösztöndíjprogramjának az egyik eleme. Az ingyenes felkészítő program öt hónapon át tart. [...] Tizennégy tantárgyból lehetett válogatni, ezek a tantárgyak zömében lefedik azokat a felvételi tárgyakat, amelyek a szerbiai felsőoktatási karokon jelen vannak. Az érdeklődés a biológia, a matematika, valamint a magyar nyelv és irodalom tantárgyak tekintetében volt a legnagyobb...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Az itthoni továbbtanulást népszerűsítették Zentán

A Zentai Gimnáziumban hétfőn felsőoktatási kiállítást tartottak, ahová a Tisza mentén fekvő középiskolák harmadikos és negyedikes diákjait várták. A diákokat és a kiállítókat Ujházi Éva, a Zentai Gimnázium igazgatója köszöntötte, és kiemelte, hogy 16 felsőoktatási intézmény tett eleget a meghívásuknak. [...] Az az észrevételünk, hogy a magyar ajkú középiskolások zöme

Magyarországon szeretne továbbtanulni. Ennek többek között az az oka, hogy nincsenek tisztában az itthoni lehetőségeikkel, valamint a szerb nyelv nem megfelelő ismerete is elriasztja őket. Fordítókat is biztosítottunk a mai rendezvényre, hogy azok a fiatalok, akik nem beszélik a szerb nyelvet, ők is nyugodtan tudjanak kérdezi a kiállítóktól...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Videó: Nyílt napokat tart a szabadkai Közgazdasági Kar

Mintegy 90 leendő hallgató ismerhette meg szerdán a kart és az általa nyújtotta lehetőségeket, emellett egy szakmai foglalkozáson is részt vettek az üzleti informatika területéről. [...] Szerbiában nyolc állami egyetem működik, ilyen az Újvidéki Egyetem is, amelynek 14 kara van. Közülük három Szabadkán található. Ezek az Építőmérnöki-, a Magyar Tannyelvű Tanítóképző- és a Közgazdasági Kar. [...] Alap-, mester-, és doktori képzés. Ezt nyújtja a hallgatóknak a kar. Alapképzésen két szak közül választhatnak az egyetemisták, a későbbi évfolyamokon pedig különféle modulokon tanulhatnak. [...] Sörös László, a Közgazdasági Kar rendes egyetemi tanára, az MTA külső köztestületének tagja: „Az informatikus képzés aktualitásáról beszél az is, hogy nem tudunk eleget tenni a munkaerőpiac igényeinek az ilyen szakosítású hallgatókból, és mindenki, aki kicsit komolyabban veszi a tanulást, annak szinte biztos munkahelye van...” Forrás: [Pannonrtv.com: teljes cikk >](#)

Videó: Több mint 460 ezer eurós IPA-projektumot valósít meg az Újvidéki Városi Múzeum

Mileva Marić Einstein munkásságának bemutatásával kezdi meg azoknak az ismert vajdasági nők életútjának és sikereinek ismertetését az Újvidéki Városi Múzeum, akik a tudomány és kultúra területén jeleskedtek. A matematikus és fizikus kutatónőről szóló interaktív tárlatot a múzeum pétervárad helyiségeiben mutatják be, amelyet az Interreg IPA CBC Magyarország – Szerbia projekt keretében teljesen felújítanak – hangzott el azon a sajtótájékoztatón, amelyen bemutatták a három vajdasági és három magyarországi települést érintő idegenforgalmi útvonal stratégiai tervét is. Az Ismert nők a tudomány és kultúra területén elnevezésű projektum célja, hogy népszerűsítse a határ menti régióban tevékenykedő sikeres nők örökségét...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Riport: 140 éves a Zentai Gazdakör

A Zentai Gazdakör az idén ünnepli fennállásának 140. évfordulóját. A mezőgazdaság iparosításában az első lépés a gazdakörök kialakulása volt. [...] A gazdakör a '90-es években szerveződött újjá, a tomyosi Pruha László volt az első, aki felismerte, hogy a termelőket valahogy össze kell fogni, szervezetbe tömöríteni. A tagok száma gyorsan nőtt, a termelők hajlandóak voltak közösségi élettel és munkával foglalkozni. A Zentai Gazdakör jelenlegi létszáma 500 körülire tehető, az aktív tagok száma ennél kevesebb, mintegy 150-200 fő. Nem volt egyszerű az elmúlt év sem — kezdte a beszélgetést Kobleher Ervin, a Zentai Gazdakör elnöke...” Forrás: [Hetnap.rs: teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Életműdíjjal tüntette ki Pintér József helytörténet-kutatót a VMMSZ

Életműdíjjal tüntette ki Pintér József péterrévei származású helytörténet-kutatót a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség. A Magyar Életfa díjat az 1944/45-ös szenttamási és péterrévei tragikus eseményekre vonatkozó adatok módszeres gyűjtéséért, feltárásáért és dokumentálásáért vehette át a jelenleg Röszkén élő kutató. Kitartó, többéves munkájának eredményeként jelent meg a Szennyes diadal című kötet, melyben teljes körűen, minden apró mozzanatra kiterjedően dokumentálta Szenttamás és a környező települések 1944. évi tragikus őszének a történéseit és az azokat követő, megpróbáltatásokkal teli időszakot. [...] A már említett kötet, illetve a megjelenés előtt álló, „...és megszólaltak a szülőföld néma sebei” című, a péterrévei eseményeket feldolgozó könyv olyannyira hozzájárul a vajdasági magyarság kulturális és közművelődési, közelebbről történelmi tudatának megvilágosításához, hogy ezen alkotásaival érdemessé vált a Magyar Életfa díjra — áll a méltatásban. [...] Taposom a nyolcvanhatet — fogalmaz beszélgetőtársam, és máris arról mesél, hogy másnap könyvbemutatója lesz Szegeden, és örül annak, hogy találkozhat ismerőseivel. [...] Fél évszázadig éltem Szenttamáson. Megéltem két határváltoztatást is...” Forrás: [Hetnap.rs: teljes cikk >](#)

A VM4K az egész vajdasági magyar kulturális életet érintő kérdőíves felmérést végez

A Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ a szakmai és közélet aktív szereplőjeként a kulturális kapcsolati háló(zat) vizsgálatával is foglalkozik. [...] Ennek keretében a VM4K a 2022-es év első felében az egész vajdasági magyar kulturális életet érintő felmérést és kutatást végez, melynek célja az első vajdasági magyar kulturális stratégia elfogadása óta eltelt 10 év eredményeinek. A kutatás keretében a vajdasági magyar kulturális élet értékkeremtő, örökségvédelmi és hagyományőrző intézményei, egyesületei, civil szervezetei részére március elején adatlapok/kérdőívek kerülnek kiküldésre...” Forrás: [Pannonrtv.com: teljes cikk >](#)

Törvényjavaslat: „Torna” mint vizsgatantárgy?

Törvényjavaslatban kezdeményezik, hogy a nyolcadik osztályt végző tanulók az országos felmérőn tornából, fair playből, táplálkozástudományból és egészségnevelésből is vizsgázzanak. Ezekre a diákok nem jegyet kapnának, hanem sikeres vagy sikertelen minősítést. A kezdeményező szociáldemokrata szenátor, Bogdan Matei szerint ha a testnevelés is vizsgatantárgy lesz, akkor az jobban motiválja a tanulókat a sportra, mozgásra, az egészséges életmódra. [...] A Magyar Szülők Szövetségének elnöke, Csíky Csengele viszont úgy véli, jó volna tudni, milyen megalapozottsága van ennek a javaslatnak, milyen háttér munka, kutatás áll mögötte...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Politikum: Kerekasztal-beszélgetést a közelgő romániai népszámlálás kapcsán

Kedd este a baróti művelődési ház kistermében Tamás Sándor megyeitanács-elnök, Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere és Benedek-Huszár János helyi polgármester a Tortoma Önképzőkör keretében Megszámláltatunk és... hogyan találtatunk? címmel tartott kerekasztal-beszélgetést a közelgő romániai népszámlálás és az anyaországi választások kapcsán. A cél az, hogy legalább egymillióan vallják magukat magyarnak vagy székelynek: nem lesz egyszerű, mert vészesen fogy közösségünk...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Mégsem neveznek el kolozsvári utcát fasiszta ideológusról

A kolozsvári civil társadalom felháborodásának hatására Emil Boc, Erdély fővárosának polgármestere meggondolta magát, visszavonta a megyei utcanévadó bizottsághoz január 7-én benyújtott, a kolozsvári Tetarom I-es Ipari Park egyik utcájának névadására vonatkozó láttamozási kérelmét, így az mégsem viseli majd Nicolae C. Paulescu fasiszta ideológus nevét. Elemzők a polgármester visszalépését a civil egyesületek, az akadémiai szféra, a sajtó és Kolozsvár izraeli testvérvárosa polgármesterének sikereként könyvelik el, ugyanis valamennyien tiltakoztak Emil Boc szándéka ellen. A Kolozsvári Zsidó Hitközség elégtétellel fogadta a hírt...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Máthé Attila, helytörténész

Nyolcvanegy éves korában elhunyt Máthé Attila, a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület volt titkára. Szabó József az egyesület vezetősége nevében ezt mondja: A Fehéregyháza története című könyv szerzője sokévi helytörténeti munkálkodás után kezdett a falu monográfiájának megírásához, melyet 1999-ben, a fehéregyházi csata és Petőfi Sándor halálának 150. évfordulóján sikerült megjelentetni, majd 2018-ban újra kiadni. [...] Írásai megjelentek a Romániai Magyar Szóban, a Népújságban és más művelődési, közéleti lapokban. Az egyesület egyik alapítója és 23 évig a titkára, tanácsadója, mentora volt, több kiadvány szerzője, szerkesztője...” Forrás: E-nepujasg.ro: [teljes cikk >](#)

Újabb sepsiszentgyörgyi sportkönyv jelent meg

A Sepsiszentgyörgyi ISK igazgatója, Nemes Áron szerkesztésében nemrégiben megjelent a 60 év piros-kékben című könyv, amely a megyeszékhelyi sportiskola hat évtizedet felölelő monográfiája...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Könyvbemutató Kovásznán

Emlékezős könyvbemutatónak adott helyet kedd este a kovásznai kulturális központ. Czilli Aranka Késsel és villával című kötetét (Irodalmi Jelen Kiadó, Budapest–Arad, Irodalmi Jelen Könyvek, 2022) mutatták be a nagyjérdeműnek – köztük számos fiatalnak, hiszen a szerző magyartanárként (is) tevékenykedik a Körösi Csoma Sándor Líceumban. [...] A bemutatón Szebeni Zsuzsa, a sepsiszentgyörgyi Liszt Intézet vezetője beszélgetett az íróval...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Eszkalálódott az Orosz-ukrán konfliktus

Orosz egységek a vilcsai határátkelő térségében átlépték az államhatárt, amely egyben Kijev megye határa is. [...] Az ukrán hadsereg kora délután azt közölte, hogy Oroszország eddig több mint harminc csapást mért ukránjai polgári és katonai infrastrukturális létesítményekre az egész ország területén, [...] Viktor Mikita, Kárpátalja kormányzója arra kéri a lakosságot, hogy lehetőségeikhez mérten költözzenek minél távolabb a repülőterektől és a katonai létesítményektől. [...] Megtiltják Ukrajna és a lakóhely engedély nélküli elhagyását a sorköteleseknek és a hadköteleseknek a rendkívüli állapot bevezetése után – jelentette ki Fegyir Veniszlavszkij, Volodimir Zelenszkij elnök alkotmánybíróági képviselője szerdán újságíróknak a Legfelső Tanácsban, adta hírül az rbc.ua

hírportál. [...] Mi a különbség a rendkívüli helyzet, és a hadiállapot között? Az utóbbi szélesebb jogkörökkel ruházza fel a hatóságokat...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#)

Az anyanyelv napját méltatták a Rákóczi-főiskolán

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (II. RF KMF) Filológia Tanszékének Magyar Tanszéki Csoportja a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközponttal karöltve február 21-én megemlékezett az anyanyelv világnapjáról. [...] A Rákóczi-főiskola Filológia Tanszéke minden évben más és más téma köré építi fel a megemlékezést. Idén a néhány héttel korábban megrendezett nyelvi tájképet középpontba helyező előadás-sorozat szolgált témaadóként. Ennek kapcsán a szervezők fotópályázatot hirdettek Küldj egy fotót az anyanyelv napja alkalmából! címmel...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Húszéves a KRISZ

A Kárpátaljai Református Ifjúsági Szervezetet (KRISZ) senkinek sem kell bemutatni Kárpátalján. A tisztújításon új elnök került a szervezet élére Barta Attila farnosi református tiszteletes személyében. Az alelnöki és főtitkári pozíciókban nem történt változás: az előbbi szerepet továbbra is Pataki Gábor, míg az utóbbit Kiss Bertalan tölti be. A délutáni programot Zán Fábián Sándor református püspök áhítata nyitotta meg, melynek alapjául a Példabeszédek könyve negyedik részének első versei szolgáltak...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Szalai Borbála emléktáblát avattak Ungváron

Szalai Borbála kárpátaljai költő, gyermekíró, műfordító, tankönyvkiadói szerkesztő tiszteletére február 22-én Ungváron családi házának falán emléktáblát állítottak a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) Ungvári Alapszervezetének kezdeményezésére. Kulin Ágnes képzőművész, a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának elnöke grafikájának felhasználásával Tarasz Rusznak kivitelező készítette az emléktáblát...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)